

רפואת שנים בחומץ בשבת

מי שחש בשיניו, רפואתו לתת בהן חומץ, ולעניין נתינת החומץ בשבת יש חילוק.

א. אסור לתת את החומץ בפיו ולחזור ולפולטו, כי בכך ניכר שנותנו בפיו לרפואה, וכל רפואה ניכרת אסורה בשבת^א.

ב. אבל מותר לטבל מאכלו בחומץ, כי כן רגילים הכל לעשות, לטבל את אכילתם, ואין הדבר נראה כרפואה.

ג. וכמו כן מותר לתת את החומץ בפיו ולבלועו, שבאופן הזה אין הדבר ניכר כרפואה.

- **ומתחילה רבא רצה לומר, שהדבר האחרון אינו מותר אלא עם אכילתו**, והוא הדין **סמוך לאכילתו לפניה**, שמאחר שדרכם היתה לטבל את אכילתם בחומץ, כשנותנו בפיו ובולעו סמוך לאכילתו, הרי זה נראה כדרך אכילה, שנותן חומץ בפיו לטועמו, ולהתחיל באכילתו, אבל לתת חומץ בפיו ולבלועו שלא בשעת האכילה, אסור, כי דבר זה נראה כרפואה.

- **אולם לבסוף חזר בו רבא, והודה לאביי, שמאחר שבזמן מסוים בשבת מותר לתת את החומץ בפיו ולבלועו, שוב אין לאסור זאת בזמן אחר, וכל השבת שווה להיתר**, שכלל הוא בידיו בדברים מעין אלו, הואיל ומותר במקצת שבת מותר בכלה. [נעין הסברא המבוארת לעיל, הואיל ומותר בשבת מותר גם ביום הכפורים].

טבילה שלא בזמנה, דהן סופרות שבעה נקיים מספק שהן זבות, אינן טובלות בתשעה באב וביום הכפורים. [] **ומיהו יש לחלק** כדאמר ביומא, נדות ויולדות טבילתן בלילה, זבין וזבות טבילתן ביום, בעל קרי טובל והולך עד המנחה, כדי שיתפלל תפלת המנחה בטהרה, אבל לאחר המנחה לא יטבול, ומפרש התם טעמא, דאי משום תפלת נעילה, היה יכול להמתין עד הלילה ויטבול ויתפלל תפלת נעילה בלילה, ואמאי אינו טובל ביום, כדי שתהא הטבילה בזמנה, **אלמא שמע מינה דקסבר הוא תנא, דטבילה בזמנה לאו מצוה היא, ואפילו הכי שריא ביום הכפורים**. [] **ומיהו בתשעה באב אין טובלין**, כרבי חנינא בן אנטיגנוס, דאמר, כדאי בית אלקינו לאבד טבילה אחת בשנה, וקאמר עלה בירושלמי, הורה רבי לוי כרבי חנינא בן אנטיגנוס, ולית הלכתא כהך משנה, דקאמר, כל חייבי טבילות ... [] **ועוד אומר ר"י, דבזמן הזה אין טובלין לא ביום הכפורים ולא בתשעה באב**, דדוקא הם, שהיו עוסקין בטהרות, היה צריך לטבול מיד, כדי שלא יטמאו הטהרות, אבל השתא, דהטבילה אינה באה אלא לטהרה לבעלה, יכולה היא לרחוץ ולחוף ערב יום הכפורים, כדי שתסרוק שערה וחופפת מעט למוצאי יום הכפורים, משום דצריך חפיפה סמוך לטבילה, וכן בתשעה באב, דהא אפילו תטבול ביום הכפורים ובתשעה באב, אסורה לבעלה. [תוס'].

^א דכל רפואה בשבת גזור בה רבנן משום שחיקת סממנין, שהיא אב מלאכה, טוחן. [רש"י].